

اقتصاد سیاست و جنگ

ناصر بزرگمهر
nbozorgmehr@yahoo.com
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

شاید بعضی‌ها یادشان بیاید که چند وقت پیش، در زمان درگیری بین ایران و اسرائیل در سوریه و حمله به ساختمان سفارت ایران، یک مصاحبه جنجالی با وزیر خارجه انگلیس شکل گرفت که جای بحث و بررسی عمیقی داشت. دیوید کامرون وزیر خارجه انگلیس گفت: کار ایران در حمله به اسرائیل، بی‌ملاحظه و خطرناک بود. مجری پاسخ داد: اگر کسی کنسولگری انگلیس را بمباران کند، شما چه کار می‌کنید؟ کامرون: خب، ما یک واکنش خیلی شدید نشان می‌دهیم. مجری: خب ایران هم همین کار را کرده است. وزیر خارجه انگلیس که در برنامه زنده تلویزیونی از حمله ایران به اسرائیل انتقاد می‌کرد، در برابر پاسخ مجری برنامه سکوت کرد. اما مگر می‌شود تاثیر تحولات سیاسی جنگ غزه و حمله پهپادهای ایران بر سر دیوار آهنین اسرائیل را در زمان خودش و حتی حالا بعد از گذشت یکو دو سال و با شروع مستقیم جنگ ایران و اسرائیل بر اقتصاد کشورهای خاورمیانه و حتی اروپا و امریکا ندید و از کنار آن به‌راحتی گذشت.

بدون شک هر پهیاد و هر موشک و هر تیری که از کمان در صحنه جنگ خارج می‌شود، عواقب و الزامات خودش را دارد، همان‌طور که هر کلامی، وقتی از دهان یک مسئول یا حتی غیرمسئول، در سیاست جهانی خارج و گفته می‌شود، فوری مورد بررسی و اظهارنظر جدی رسانه‌ها و کارشناسان قرار می‌گیرد. در جهان امروز، حتی ارتباطات غیرکلامی هم مورد توجه و تجزیه و تحلیل مفسران و مردم قرار گرفته و می‌گیرد و ساعت‌ها در برنامه‌های تفسیر خبری، راجع به میمیک صورت و یا لحن و گفتار و حرکت دست و پا و نوع لیختن و لباس یک مقام مسئول بحث و گفت‌وگو می‌کنند.

یادم می‌آید که یک وقتی مهندس زنگنه وزیر نفت، می‌فرمودند که در جلسات اوپک، دیدار و گفت‌وگوی من با وزیر نفت عربستان و خنده‌های ما با هم باعث بالا رفتن نرخ نفت می‌شد.

در همین راستا و باتوجه به جنگ غزه و حمایت ایران از مردم فلسطین و پاسخگویی عملی حمله به کنسولگری ایران، در یکی دو سال گذشته، دیدگاه‌های مختلفی وجود داشت و اظهارنظرهای گوناگونی انجام گرفت که هر گروه و دسته‌ای باتوجه به رای و نظر و دیدگاه‌های خود، تلاش می‌کردن که حرف خود را به هر کرسی عدالت نزدیک‌تر نمایند، اما متأسفانه بخشی از حقیقت در میان تملق، مثل دوغ و دوشاب قاطی شده بود و تشخیص واقعیت به‌سادگی ممکن نبود.

مجید مرادی یکی از تحلیلگران مسائل سیاسی در همان موقع نوشته بود: زمانی که ما با اسرائیل می‌جنگیم، مانند زمانی است که عراق یا ما می‌جنگید و همه دنیا در کنار صدام بودند، حالا هم امریکا و بریتانیا و فرانسه تا اردن به کمک اسرائیل می‌آیند و باید مواظب بود.

البته برای نخستین‌بار از داخل خاک ایران هجوم نظامی به اسرائیل انجام شد و نتانیاهو فکر نمی‌کرد که پاسخ ایران به جنایت هجوم موشکی به ساختمان کنسولگری ایران در دمشق در قالب حمله موشکی به اهدافی در درون اراضی اشغالی انجام شود. اما واکنش ایران در آن زمان به اسرائیل، مشروع، محدود، و دقیق و هدفمند و عاقلانه بود و ایران قصد بازی لبه پرتگاه را نداشت و اسرائیل هم قدرت نظامی مقابله با ایران را در خودش نمی‌دید، مگر آنکه قدرت‌های بزرگ با او همراهی کنند و آنها هم در آن ایام، ظاهراً تمایلی به گسترش دامنه جنگ نداشتند.

اسا در همان زمان و در جنگ رسانه‌ای کمی عقب ماندیم، در جنگ رسانه‌ای هم باید نگاه راهبردی داشت و توجه کرد که مشارکت و همدلی با کمین‌های حمایتی رژیم غاصب و خبیث اسرائیل با غیرت ملی سازگاری ندارد و هیچ ایرانی غیوری خوش ندارد زیر پرچم بیگانه و مادر وطن سبزی کند، دفاع از کشور واجب شرعی و ملی است و دفاع رسانه‌ای هم مانند دفاع نظامی است.

حالا شاید گفته شود که در آن زمان، بیشتر موشک‌ها و پهپادها به اهداف خود نرسیدند، بنابراین لزومی به واکنش تند امریکا و اسرائیل و به‌تبع آن وقوع جنگ نبوده و نیست. اما صرف‌نظر از ساقط کردن یا اصابت چه تعداد از موشک‌ها و پهپادها به اهدافی در داخل اسرائیل، در طول چند دهه گذشته به‌استثنای حملات موشکی عراق در سال ۱۹۹۱ تاکنون از جانب یک کشور، موشکی به‌سمت اسرائیل شلیک نشده بود و اگر در طول شلیک نخستین موشک به اسرائیل از خاک ایران توجه می‌کردیم و از این رایزه، به قضیه نگریسته می‌شد و این اقدام را یک تابوشکنی می‌شمردیم و باور می‌کردیم که سیاست و دکترین امنیتی اسرائیل بر این اصل استوار بوده و هست که در مقابل کوچک‌ترین حملات خارجی پاسخ دهد، وضعیت فعلی و حمله اسرائیل کوچک به ایران بزرگ شکل نمی‌گرفت.

نگرانی از شعله‌ور شدن جنگ، همزمان در چند جبهه باعث شد، که اسرائیل و امریکا، به‌نوعی سیاست «بی‌تفاوتی» و«کنار آمدن» با حملات موشکی ایران را در آن موقع، در پیش بگیرد. در نه‌پایت، واکنش اسرائیل، بر تشدید خرابکاری‌ها و اقدامات غیرمستقیم علیه ایران مثل ترور هنیه در داخل خاک ایران متمرکز شود.

امریکا هم که در هر صورت، به این راحتی با وضعیت جدید در منطقه کنار نمی‌آمد و به اشکال مختلف و با ادامه تحریم، در جهت تشدید فشارهای سیاسی و به‌ویژه اقتصادی بر ایران گام برداشت. در سالی که گذشت، تنش‌ها در منطقه هرچند همچنان کنترل‌شده ادامه داشت، اما سیر آنها تصاعدی و در جهت تشدید اهرم‌های متعدد و در چارچوب بازی لبه پرتگاه بود.

واکنش‌های ایران و شرایط انتخاباتی امریکا و کنار رفتن بایدن و آمدن ترامپ، همه ویژگی‌هایی بودند که بر اقتصاد کشور ما و منطقه و حتی دورتر تاثیر مستقیم گذاشت.

امروز حمله اسرائیل که از زمان نخستین حمله موشکی ایران در یکی دو سال اخیر، خودش را برای این‌حمله آماده می‌کرد، به‌وقوع پیوسته است.

در چنین شرایط جنگی و اقتصادی سخت و فشارهای بین‌المللی، خصوصاً از طرف امریکا و اروپا، به‌نظر می‌رسد که رفتار حکیمانه و صبورانه ایران با حفظ جایگاه قدرتی در دفاع مشروع توسط نظام و حاکمیت و دولت الزامی و عاقلانه‌تر جلوه می‌کند.

امروز همه می‌دانند که جنگ‌ها با سیاست آمیخته شده و سیاست همچنان با اقتصاد در هم تنیده شده که تاثیر هر حرکت سیاسی را بر توان مالی مردم و ارزش پول ملی می‌توان به‌سادگی دید و لمس کرد.

در چنین شرایطی است که مدیریت اقتصادی داخلی و حاکمیت دولت و خلاقیت مدیران معنا پیدا می‌کند.

آرزو کنیم، مسئولان نظام برای کاهش آلام و رنج‌های اقتصادی مردم و حفظ آرامش و باز همه مهم‌تر، جان مردم و حفظ منافع ملی، تصمیمات مناسب بگیرند تا شاهد روزهای بهتر و پیروزی کامل باشیم.

خبر

editor@smtnews.ir

این لحظه‌ای تاریخی برای تمدن بشری است

با آغاز جنگ ایران و اسرائیل تاکنون مناطق مختلفی از کشورهای مورد تجاوز رژیم غاصب قرار گرفته است. بسیاری از تحلیلگران، حملات وحشیانه و جنایتکارانه رژیم‌صهیونیستی به خاک ایران را مصداق آشکار جنایت جنگی می‌دانند و معتقدند: شمار قربانیان این حملات، ترسیم‌کننده تصویری روشن از عمق فاجعه انسانی و ابعاد غیرنظامی این حملات است. نیروهای مسلح کشورمان نیز در دفاع از شهروندان و تمامیت ارضی خود، حملات سختی را به دشمن صهیونی انجام داده و صدمات جدی بر پیکره این رژیم کودک‌کش وارد کرده است. طبق منشور سازمان ملل، این حمله اسرائیل به ایران عملاً یک تجاوز است و این حمله حتی قوانین سازمان انرژی اتمی را هم زیر پا گذاشته است. در این بین تلاش‌های دیپلماتیک ایران برای حل این بحران نیز ادامه دارد.

ایران آماده مدنظر قرار دادن دیپلماسی است

عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران در مذاکرات شامگاه جمعه ژنو بر حق

غنی‌سازی ایران در خاک خود و پایبندی تهران به دیپلماسی تاکید کرد و خاطر نشان ساخت؛ این اسرائیل بود که با چراغ سبز امریکا، پیش از دور بعدی مذاکرات، به خاک ایران تجاوز کرد و مسیر دیپلماسی را مسدود ساخت.

به‌گزارش مهر، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران بعد از گفت‌وگو با وزرای خارجه ۳ کشور اروپایی و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپایی در ژنو در بیانیه‌ای بر آمادگی ایران در مدنظر قرار دادن دیپلماسی در صورت توقف تجاوز و پاسخگویی متجاوز به‌دلیل جنایات ارتكابی خود تاکید کرد.

سیدعباس عراقچی در این بیانیه با تشریح مذاکره با وزرای خارجه ۳ کشور اروپایی و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت: در این نشست، نگرانی جدی جمهوری اسلامی ایران از عدم‌اقدام ۳ کشور در محکومیت اقدام تجاوز رژیم‌صهیونیستی ابراز و تاکید شد، جمهوری اسلامی ایران به حق دفاع مشروع خود علیه این رژیم با هدف توقف تجاوز و عدم‌تکرار آن، به‌طورجدی و قاطعانه ادامه خواهد داد. همچنین تاکید شد؛ برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز بوده و تحت‌نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارد. از این‌رو، حمله به تاسیسات هسته‌ای صلح‌آمیز ایران، که جنایت بزرگ تلقی شده و نقض شدید قواعد آمره و حقوق بین‌الملل محسوب می‌شود. در این چارچوب، از عدم‌محکومیت این حملات توسط ۳ کشور و اتحادیه اروپا به‌طورجدی ابرازنگرانی و انتقاد شد. وی افزود: در صورت توقف تجاوز و پاسخگو کردن متجاوز به‌دلیل جنایات ارتكابی خود، ایران آماده مدنظر قرار دادن دیپلماسی است. در این رابطه، به‌صراحت و شفاف اعلام کردم که توانمندی‌های دفاعی ایران قابل‌مذاکره نیست. وزیر امور خارجه کشورمان تاکید کرد: ما از ادامه گفت‌وگو با ۳ کشور اروپایی و اتحادیه اروپا استقبال / حمایت می‌کنیم و آمادگی خود را برای ملاقات مجدد در آینده نزدیک اعلام می‌داریم.

■ **هر گونه توجیهی برای این جنگ، مشارکت در جنایت است**

وزیر امور خارجه در نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در ژنو طی سخنانی باالشاره به تجاوزات رژیم‌صهیونیستی علیه کشورمان گفت: هر گونه توجیهی برای این جنگ ناعادلانه و مجرمانه، به‌معنای مشارکت در آن جنایت خواهد بود.

عراقچی در بخشی از سخنرانی نشست ژنو گفت: من در برابر این نهاد معتبر ایستادم تا یادآور شوم که هر عضو و ناظر شورای حقوق بشر وظیفه قانونی و اخلاقی دارد که در برابر این بی‌عدالتی بزرگ بایستد. رژیم اسرائیل تجاوزی تحریک‌نشده علیه ایران آغاز کرده که نقض آشکار بند چهارم ماده ۲ منشور سازمان ملل متحد است و چالشی جسورانه علیه تمامی اصول و قواعدی است در آینده نزدیک اعلام می‌داریم.

وزیر امور خارجه در بیان اینکه ایران از خود در برابر تجاوزی وحشیانه دفاع می‌کند، افزود: ما حقی و وظیفه ذاتی داریم که از تمامیت‌ارضی، حاکمیت ملی و امنیت خود با تمام قدرت دفاع کنیم. این حق، به‌صراحت در ماده ۵۱ منشور ملل متحد به‌رسمیت شناخته شده است.

وی گفت: صلح و حاکمیت قانون در نتیجه تهاجم غیرقانونی اسرائیل به ایران، به‌شدت در معرض تهدید قرار گرفته‌اند. اسرائیل در حال ارتکاب جنایات جنگی و جنایات علیه بشریت است. حقوق بین‌الملل بشردوستانه، که پیش‌تر نیز در نتیجه جنایات بی‌وقفه اسرائیل در فلسطین اشغالی و جاهای دیگر به‌شدت تضعیف شده، اکنون با تهدیدی جدی‌تر مواجه است، زیر اسرائیل به‌شکل فاحش کنوانسیون‌های ژنو سال ۱۹۴۹ را نقض می‌کند.

■ **ضربه‌ای بی‌سابقه به بنیاد حقوق بین‌الملل**

وزیر امور خارجه در ادامه یادآور شد: ما در میانه یک فرآیند دیپلماتیک موردحمله قرار گرفتیم. قرار بود در ۱۵ ژوئن با امریکایی‌ها دیدار کنیم تا به توافقی بسیار امیدوار کننده برای حل‌وفصل مسالمت‌آمیز مسائل ساختگی پیرامون برنامه

شکایت از رویکرد گروسی در قبال برنامه هسته‌ای صلح آمیز تهران

تاسیسات هسته‌ای تحت پادمان ایران مواجه شد، صرفاً به «نگرانی‌های» ادعایی اسرائیل اشاره کرد که گویا باید موردتوجه قرار گیرد، حال آنکه به‌صورت‌عامدانه از هر گونه اشاره به ممنوعیت‌های الزام‌آور مندرج در حقوق بین‌الملل و مصرح در قطعنامه‌های کنفرانس عمومی آژانس (RES/۳۴)GC و (RES/۵۳۳)GC/۴۴ در قطعنامه‌های کنفرانس عمومی آژانس (RES/۳۴)GC و (RES/۴۴۴) خودداری کرد؛ قطعنامه‌هایی که به‌صراحت هر گونه تهدید یا توسل به زور علیه تاسیسات هسته‌ای اختصاص یافته به مقاصد صلح‌آمیز را ممنوع می‌سازند. این حذف عمدانه، مصداق بارز قصور در اجرای اصول حقوقی الزام‌آور در حیطه صلاحیت‌مدیر کل به‌شمار می‌رود.

سفیر ایران در سازمان ملل گفت: رفتار مدیرکل آژانس در پی تجاوز صورت‌گرفته از سوی رژیم اسرئیل، به‌نوعی روشن و مستمر حاکی از ناتوانی در رعایت الزامات بی‌طرفی، عینیت و حرفه‌ای‌گری است که مسئولیت‌های آن مقام ایجاب می‌نماید. در بیانیه‌ای که مدیرکل در تاریخ ۱۶ ژوئن ۲۰۲۵ در نشست شورای حکام ایرا کرد، نه‌تنها رژیم اسرائیل به‌عنوان طرف مسئول این تجاوز معرفی نشد، بلکه هیچ‌گونه محکومیتی نیز نسبت به هدف قرار دادن

مسئله اسرائیل ایران است، فارغ از هر نوع نظام سیاسی

ایران از خود فکر نمی‌کردند. دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور تاکید کرد: این تجاوز و تنفر از متجاوز اسرائیلی نسل به نسل انتقال خواهد یافت. امروز ماهیت متجاوزان بیش از همیشه روشن شد. وقتی به خطرات علم و اسناد ساواک نگاه می‌کنیم، رژیم شاه نیز باوجود هم‌پیمانی با امریکا از جاسوسی‌های اسرائیل و دخالت‌های پنهان این رژیم نگران بود. ربیعی افزود: خلاف عملیات روانی امروز آنها، اسرائیل به‌طورتاریخی همیشه بزرگی ایران، قدرت ایران و پیوندهای دینی ایرانیان با کشورهای کوچک منطقه را مانع بزرگی برای رویاهای خود در گسترش جغرافیایی در منطقه می‌دیده است و می‌بیند؛ بنابراین مسئله اسرائیل ایران است، فارغ از هر نوع نظام سیاسی. وی ادامه داد: بدون تردید با یاری خدا و

تولید کنندگان مدافع منافع ملی کشور هستند

هیچ چیزی اتحاد آنها را دچار خدشه نمی‌کند. دبیرکل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با بیان اینکه تولیدکنندگان هرگز تولید را متوقف نمی‌کنند، گفت: مردم امروز مجاهدانه مانند روزهای ۸سال دفاع مقدس جلوه‌های زیبایی از همدلی و همراهی را به‌نمایش گذاشتند و هیچ صفتی دست از تولید نکشیده است. وی عنوان کرد: تولیدکنندگان بی‌وقفه در حال تأمین نیاز کالاهای اساسی مردم هستند و کشور با مشکلی روبه‌رو نیست. خالقی تاکید کرد: مردم باوجود اختلافات و فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم، امروز با کنار گذاشتن اختلافات، انسجام ملی را تقویت کرده‌اند. وی باالشاره به تشکیل شبکه ارتباطی بین صنعتگران و معدنکاران گفت: معدنکاران

صلح‌آمیز هسته‌ای‌مان دست یابیم. این اقدام، خیانت به دیپلماسی و ضربه‌ای بی‌سابقه به بنیاد حقوق بین‌الملل و نظام سازمان ملل بود. عراقچی تصریح کرد: بگذارید صریح بگویم، اگر قرار است از نظام‌ها و سازکارهای پرهزینه‌ای که طی ۸ دهه گذشته برای حفظ حقوق بشر و کرامت انسانی ایجاد کرده‌ایم، استفاده‌ای شود، اکنون زمان آن است. ما به اقدام نیاز داریم و گر نه کل نظام حقوق بین‌المللی مبتنی بر قانون، دچار فرسایش جدی خواهد شد.

عراقچی گفت: این لحظه‌ای تاریخی برای تمدن بشری است؛ هنگامی که ملتی متمدن تحت جنگی ناعادلانه و تجاوزکارانه قرار گرفته است. جهان، هر دولت، هر نهاد و سازکاری باید بیدار شود، اقدام کند، متجاوز را متوقف کند، به مصونیت از مجازات پایان دهد و عاملان این جنایات بی‌پایان در منطقه ما را پاسخگو سازد.

■ **حمله رژیم صهیونی به ایران محور گفت‌وگوهای استانبول**

در همین حال وزیر امور خارجه کشورمان روز گذشته نیز برای شرکت در اجلاس سازمان همکاری اسلامی راهی استانبول شد. به‌گفته عراقچی در این اجلاس به پیشنهاد ایران به‌طورویژه به موضوع حمله رژیم صهیونیستی به کشورمان پرداخته خواهد شد. وزیر امور خارجه کشورمان در ورود به ترکیه گفت: یک جلسه ویژه سازمان همکاری اسلامی با موضوع تجاوز رژیم صهیونیستی به ایران در استانبول برگزار می‌شود.

به‌گزارش مهر، عباس عراقچی در مصاحبه با خبرنگاران گفت: برای شرکت در اجلاس وزرای خارجه کشورهای سازمان همکاری اسلامی در ترکیه حضور یافته‌ام. این اجلاس از قبل برنامه‌ریزی شده بود.

وی ادامه داد: باتوجه به‌وقوع تحولات اخیر و تجاوز رژیم‌صهیونیستی، ما درخواست کردیم که یک جلسه ویژه در ارتباط با این موضوع برگزار شود که این درخواست پذیرفته شد و این جلسه برگزار خواهد شد و امیدوار هستیم که بیانیه بسیار خوب و قوی در محکومیت این تجاوز منتشر شود.

ادامه داد: از این فرصت استفاده خواهم کرد تا ملاقات‌های جانبی با وزرای خارجه شرکت‌کننده در این اجلاس داشته باشم.

همچنین با دبیرکل سازمان همکاری اسلامی دیدار خواهم کرد و یک دیدار با رئیس‌جمهوری ترکیه تنظیم شده است. ما از این فرصت استفاده خواهیم کرد تا صدای مظلومیت و حقانیت مردم ایران شنیده شود و همچنین دفاع مشروع خود و مواضع ایران را تشریح کنیم.

غیرقانونی تاسیسات هسته‌ای تحت پادمان، باوجود اظهارات علنی و بی‌برده خود اسرائیل مبنی بر ادامه این اقدامات «برای هر چند روز که لازم باشد»، ابراز نشد.

نماینده ایران در سازمان ملل تاکید کرد:

چنین قصوری در انتساب مسئولیت و خودداری از صدور محکومیت، نقض تعهد آژانس در صیانت از تمامیت نظام پادمانه‌های خود محسوب شده و اصول بنیادین رژیم جهانی عدم‌اشاعه را تضعیف می‌کند.

ایروانی تصریح کرد: تداوم سکوت و انفعال مدیرکل آژانس در قبال این تخلفات، که خلاف مسئولیت‌های قانونی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و تعهدات ناشی از قطعنامه‌های مربوطه شورای امنیت سازمان ملل متحد است، عملاً به معنای همدستی از طریق ترک فعل در اقدامات متجاوز کارانه‌ای است که در تاریخ آژانس بی‌سابقه بوده‌اند.

حمایت مردم و توان دفاعی، ما از این مرحله سخت عبور خواهیم کرد و در پادداشت این همراهی‌ها، معتقدم باید فصلی نو در همه توانایی‌های‌مان از جمله رابطه نظام سیاسی با مردم داشته باشیم. دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور

بالاشاره به پیام بسیار هوشمندانه و

بازدارنده رهبر معظم انقلاب، تصریح کرد: همراهی مردم در این شرایط

نیز غرور‌آمیز است. ما عبور خواهیم کرد و بایستی طرحی نو دراندازیم،

چراکه در دل تهدیدها، فرصت‌های بزرگ نهفته است.

در هر زمینه موردنیاز کشور در یک شبکه گسترده اعلام همکاری کردند و در کنار مردم ایستادماند و هر کاری که بتوانند برای اعتلای کشور انجام می‌دهند.

دبیرکل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران

خاطر نشان کرد: هرچند رژیم‌صهیونیستی با

راه انداختن این جنگ ناجوانرمانه، به‌دنبال

سوءاستفاده از مردم و دستپایی به اهداف شوم بود، اما مردم نشان دادند که اجازه

نمی‌دهند به اتحاد و منافع ملی‌شان خدشه وارد شود.